

Ørred til de ferste Bunde, og er, hvad Ørred og Hælt angaaer, deri afveget fra mit til Forhandling forelagte Udkast, hvis § 11 blev udstudt af de almindelige Bestemmelser om Saltvandsfiskeriet. Aligemaade maa jeg erkjende den Forandring rigtig, som er foregaaet med mit Forslags § 9; og at det, navnlig af Hensyn til Bornholm, ikke passede at sætte 7 Lm. som mindste Størrelse for Kjøb og Salg af Silb over hele Landet; thi som bekendt opnaar den under nævnte Ø forekommende Silb ikke nær den Størrelse som i Øresund og Belterne og fremdeles, hvor Vandets stærkere Saltthed tilføder den en Udvikling, som bedre svarer til dens Stilling i Fiskeriet. Midelstørrelsen af den bornholmske Silb kommer til at staa omtrent ved 6 Lm., og til Bevis for, hvorledes Vandets Saltboldighed virker, kan anføres, at den som allerede ovenfor anført, overhovedet falder større Best end Øst for Den, upaatvilelig som Følge af Vandets større Saltthed det første end det sidste Sted. Som det sees af Udvalgets Lovforslag § 67, er Silben ganske filllet udenfor Maalbestemmelse, fordi en saadan efter det Oplyste ikke vilde kunne gives ens for hele Landet, og der skjønnes eiheller at ville kunne flyde væsentlige Ulemper heraf, naar den Maffestørrelse fastholdes, som vore Fiskere hele Landet over hidtil have brugt til deres Sildegarn.

Blandt de Mange, jeg kom i Berøring med, for at faa Meddelelser, skal jeg, foruden Byfoged Olivarius i Nørre, navne Fisker Andersen af Kaas, i Nærheden af det saakaldte Johs Kapel. Han vidste ikke noget Omstede at stille i Henseende til nye Lovbestemmelser og troede, at det gif med alle de andre Fiskere som med ham. Indbyrdes enedes Fiskerne, saavidt han var kjendt, godt under Driften af deres Næring; derimod klagede han over Blevingsdragerne (som drive efter Silb) — ikke de skaanske — fordi de faa ofte satte ind paa Bornholmernes Lægekroge. Da Lægefiskeriet i Almindelighed gaaer for sig udenfor den søterritoriale Grændse, er derved Intet at gjøre.

I Allinge udtalte Borgemeester Martmann, i hvis Person tillige Funktionerne som Lødsinspektør, Postmeester og Telegrafbestyrer vare forenede, at Forholdene stode lidt forskjelligt fra de andre Dens Fiskestationer. Fiskerne der gjorde ikke Stort ved deres Haandtering; men passede hellere Nord og anden Gjæring. Sildefisket forsømtes; kun om Efteraaret brugtes nogle Lægekroge; de søgte derimod deres Hovedfortjeneste ved det saakaldte „Kadreier“, d. e. Handel med forbiseilende Stibe, hvorfor Nadsen ligger meget bekvent; men dette Erhverv stillede sig paa Grund af de stegne Priser paa Fornødenheder nu ikke mere saa gunstigt. Som Grund for, at Sildefisket forsømtes, angav Fiskerne, at det ei kunde lønne sig, fordi en Mængde Svenske anløb Havnen med deres Fangst og nedsatte Priserne for dem; de udtalte Omstede om et Forbud herimod. Men ganske modsat ønskede den øvrige Byens og Omegnens Befolkning, at ingen Hindring maatte blive lagt de svenske Fiskere imod, da den havde dem at takke for, at de fik den til deres Forbrug saa nødvendige Silb; ellers fik de ingen. Kjøbstad- og Landboerne begunstige endog Svenskerne, ved at aabne dem Husum for længere Ophold, saaledes at endog svenske Fruentimmer følge med til at staa bi ved Garnets Nøgt iland og Madlavning; de tage da midlertidig Station 14 Dage ad Gangen, og komme igjen, naar de have været i Hjemmet for at bære Nættene m. m. Deres Drivegarn ere 26 Favn lange og 3 Favn dybe med 8½ Snekke Maffer. Med Havnesøged Hammer besøgte jeg et nyt anlagt Nøgeri, der i 2 Num kunde optage 80 St Silb ad Gangen. Silben rygtes blød, kan kun holde sig i 14 Dage, forsendes til Kjøbenhavn. Det skader Bærens Udseende meget, at Indvoldene udvides af Bugen, uden at denne opskræves; de efter vadsles de, optryges og lufttørres, førend de bringes i Hede og tilsidst i Røg; et Parti kan efter denne Omgangsmåde gjøres færdig paa 1 Dag.

I Sandvig gav Fiskerne Niels Jensen og Hans Peter Hammer Oplysninger, sammenstemmede med hvad jeg Dagen forud havde hørt i Kaas. De havde ingen Duffer at foredrage i Henseende til Lovgivning; men klagede meget over, at Svenskerne vare dem imod og nedsatte Priserne for dem, og de paaftode, at de jevnlig drive og fiske indenfor ½ Mil fra Land.

Budhjem, hvorfra den meste Overfart til Christiansø finder Sted, er idetvivel det anseelige Fiskerleie paa Bornholm. Her er Forholdene ganske anderledes; Svenskerne taales ikke; Fiskeriet drives livligt, og i de fleste Fiskerboliger haves Anstalt til Røgning af Silb, som alle gaa til Kjøbenhavn. Fiskerne formaa eiheller at bruge Kadreieriet; til Lovbestemmelser sporedes ingen Trang; Svenskerne sagde de skulde de nok selv holde borte.

I Fiskerleiet Leign angav Sogneraadsmændem Jørgensen, som har Salteri med en Afsetning af 400 Ldr. Silb aarlig, at der findes 30 Fiskerfamilier. Der kommer kun saa Svenske, som nu, siden Salteri er oprettet, slet ingen Stude kunne gjøre. Lægefiskeri med Detsbaade tiltager; de holde da helst Station ved Christiansø, om hvilken der siges at være flest Fisk til høj Vægt; der fangedes flere til 55 og en enkelt til 60 P. Havneanlæg var begyndt og forventedes udført uden at have noget større Tilflugt nødig end 1000 P.

I Swanike er Fiskernes Tal ikke stor; de enes vel indbyrdes, men se sjævt til Svenskerne, som imidlertid ere vel sette af den øvrige Befolkning. Der er noget Begrundet i Fiskernes Klager over, at Blevingsfiskerne have mindre Maffer i deres Manser end Bornholmerne. Swanike har kun